

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro, 42.

A' Magyar Kurir 47-dik darabjához.

A' Pesti kir. Univerzitasban két uj cathedrat méltóztatott Fels. Urunk felallítani, ugymint a' Syriai, Kaldeai, és Arabiai nyelveknek tanító székét, mellyek a' Sz. Irás magyarázatjára elkerülhetetlenül szükségesek, és a' Pedagogiának cathedróját, mellynél szükségesebbet és hasznosabbat alig lehet gondolni. Az első széknek tanítására Tiszt. *Derosik* ur a' Theologiának Doctora; a' Pedagogiának tanítására pedig Tiszt. *Krobóth* ur a' Philosophiának és Theologiának Doctora emeltettek. A' Pedagogia a' gyermekeknek és ifjaknak helyes neveltetéseket és sanittatásokat foglallya magában. A' Pedagogiát már a' múlt században mévelték és nagy tökéletességreis vitték a' Német tudósok. ugy anuyira, hogy egy tudományban sem jöttek annyi sok jó munkákki, mint ebben; legnevezetesebbek azok, mellyek Prusziában és Szakszóniában ki adtak. Ezeknek nyomdokaikat követték a' Magyar és Erdély-Országi protestans gymnásiumok. Megkell jegyezni, hogy mivel a' Pedagogiának két fő része vagyon, t. i. a' physica, és morális nevelés: szökség, hogy azok, a' kik a' Pedagogiának tanítására rendeltetnek, a' physicát v. természeti tudományt, következképpen az Orvosi tudománynak nevezetesebb részét is jól értsek, e' nélkül senki Pedagogiát tanító nem lehet.

Fő Tiszt. *Keller György* Esztergomi Kánonok, Landeki Prépost, és a' Honti Egyházi Megyének Fő-Esperestje a' közelebbi múlt Nov. 26-dik napján meghalálózott. Ez az érdemes Tisztelendő úr azon időtől fogva, hogy a' Bétsi Pazman-

nitáknak Igazgatója volt, a' Magyar Nyelvnek olly nagy kedvellője és tisztelője lett hogy mind itt, mind innen lett elmenetelle után a' M. Kurirnak olvasásától meg nem szűnt.

Tek. Baranyavármegyének fő-és püspöki városából Pétsről írják November 12-dik napján, hogy Fő-Tiszt. *Paintner Mihály* kir. Tanácsos ur, a' Győri kerületben az oskoláknak fő Igazgatója, ő Cs. és Ap. kir. Felségének kegyelmes hagyásából, a' Zirczi Cistercita egyházi rendnek mostanában kirendelt Abbását, Fő-Tiszt. *Diercta Antal* urat azon hivataljába pompás szertartással béiktatta. Ezen alkalmatossággal a' nevezett Apátur elsőben nagy misét és Te Deumot tartott, azután az oskolák épületének egyik legtágasabb szálájában ezen alkalmatossághoz illendő fontos, és hathatós beszédet mondott. Végre felolvassván a' kir. kegyelmes Diplómát Tiszt. *Horváth Dániel* urat az említett papi rendnek egy nevezetes szerzetesét az oskolák helybéli Igazgatójának felesküdtette, a' ki magais, minekutánna a' Fő Tisztelendő Apátur Ó Cs. Kir. Felségének ezen kegyelmes bizodalját méltó hálaadással megköszönte volna, a' Fő Igazgató urhoz egy gyökeres és szép oráziót mondott. Jelen volt ezen ünnepen a' Tiszt. Káptalannal és számos uri vendégekkel együtt Méltóságos és Fő Tisztelendő *Király Josef* Pétsi Püspök úr is, a' ki a' vele született ékesen szöllással először az Ó Cs. és Apost. Kir. Felségének kegyelmességét megköszönte, azután a' Fő igazgató Apáturnak és az uj Directornak köszönetet tévén, végtére a' szüleknek és a' tanuló ifjuságnak olly

szivreható intést adott, hogy azoknak, a' kik jelen voltak, szeméi könnyekbe lábadtak.

A' Váti Siket-Némák Institutumának küldött jótéteményeknek folytatása. A' múlt 1808 dik esztendőben Tek. Abaujvármegye küldött 24. forintokat; — Tek. Csongrád vármegye 10. f. 51 x; T. Máramarosvármegye 12. f; T. Mosonvármegye 57. f. 30; T. Vasvármegye 17. f; T. Pösgyavármegye 109. f. 15 x; T. Győrvármegye 2. f. 6. x; T. Torontálvármegye 315 f. 40 x; a' Váti Püspöki Cancellária 48 f; T. Kubányi János az Árvavármegyei Egyházi Kerületnek Al-Esperestje, és Lipnitzai Plébánus 40. f. a' Kalocsai Érseki megyében levő Papok 2035 f. 18 x; Fő Tiszt. Alagovics Sándor Posonyi kánonok és odaváló Parochus 38. f; a' Ketskeméti katolikusok 60. f; a' Budai nem-egyesült Görög Püspök F. Tiszt. Popovics Dienes a' maga Megyéből 73. f. 36 x; a' Pesti Sz. kir. Város Magistrátusa 50. f; Titt. Bernáth József Ur a' Septemvirális Táblának Assessora, és udvari tanácsos testalt 100. f; a' Komáromi A. C. tartó gyülekezet 17. f. 15 x; a' Rosnyai Káptalan 50 f; a' Szepesvárallyi kerület 22 f. 20 x.; a' Szatbmár-Némethi S. Kir. város 300 f; T. Temes Vármegye 12. f. 32 x; a' Pínka-Feldi gyülekezet 75 f.; néhai Keszeg Komáromi lakosnak özvegye 30 for.; a' Dieblingi gyülekezet Temes Vármegyében 21 for.; a' Kitzládi gyülekezet Vas Vármegyében 17 for.; a' Szepes vármegyei Káptalani gyülekezet 12 f.; a' Szepesi Káptalan 100 f.; az ezen Institutumban lévő Siket-Némának Breichlernek edes atya 100 f.; a' megholt Fejérvári Püspök Milassin ó Exc. ja 185 f.; a' Wünschendorfi Katólíka gyülekezet 4 f. 12 kr.; a' Temesvári nem egyesült Görög gyülekezet 582 for. 21 xr.; Bukkari 52 f. 8 kr.

A' Klagenfurti újságlevelék szerint azok az Illyriai ifjak, a' kiket Napoleon volt Fr. Császár olly véggel vitetett vala Frantzia Országba, hogy azokat a' Frantzia

taktika szerént a' hadi mesterségre tanitassa, 's elkészíttesse, a' Frantzia Kormány-széknék megváltozása után, azon országhól hazájokba visszaküldettek. Ezen ifjak közül 85-en Klagenfurtba vitetvén és az odaváló polgárokhoz beszállítatván, mindnyájan a' haza hadiszolgálatjára ajánlották magokat. Minekutánua egynéhány napokat azon városban eltöltöttek volna, a' múlt November 26 ik napján szekerekre ülven, onnan hazájokba mentenek.

J e l e n t é s.

A' Világ történetei, a' Teremtés-től fogva a' leg újabb időkig, 's a' t.

Ezen új Munkának a' második Darabja is végképpén elhagyta a' sajtót, a' milyen némü nélkül mind eddig szükölködött nyelvünk. Valamint az Eredeti munka köz megelegedssel, 's ditsérettel fogadtattott a' tudós Német Vilagtól: úgy remélhni lehet, hogy ezen Magyar kiadás is mind a' fordítás csinos, és helyes voltára, mind azon hasznos czelra nzeve, mellytől ösztönöztetett a' Fordító Ur e' Munka' készítésere, köz, 's ditsereteterdemlő elfogadást fog nyerni. — Az érdemes Fordító Ur, ki néhány esztendeit Pesten a' Felsőes Gurinánál köz Ügyészi Hivatalban töltötte el mostan pedig Tekintetes Szatbmár Vármegyeenek Táblabirája, 's egygyik Aljegyzője, meg igen ifjú esztendeiben kezdte elmagát a' Magyar Literaturában érdemesíteni, u. m. a' ki a' Német nyelv tanulásakor az ismeretes Fedor és Mária nevü, 's 1807-ben Pozsonban kijött helyes fordításával; legközelebb pedig a' múlt 1813-ban Pesten közre eresztett Erkölcs-nemesítő történetivel tette magát nevezetessé. A' ditsérett érdemlő jó példája bár más Hazánkbeli Ns. Ifjakat a' felserkentene arra: hogy a' köz jóban való fáradozás, 's hivatal mellett a' Szép Tudományoknak is szentelnek idejeből!! — 2 Darab, igen szép mettszésekkel, az ára új Esztendeig 5 for. annakutánua 6 forint. Találattik Pesten Trattner Ján. Tamásnál.